

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ**Α Π Ο Φ Α Σ Η
160/2021**

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου, συνήλθε σε συνεδρίαση στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 4.10.2021 και ώρα 11:00, προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Αθανάσιο Κουτρομάνο, πρόεδρο, Ευτέρπη Κουτζαμάνη - Δρίλια, αντιπρόεδρο, και (με τηλεδιάσκεψη μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας «epresence.gov.gr») τα μέλη: Καλλιόπη Διαμαντάκου, Βασίλειο Καραποστόλη, Νικόλαο Κιάο, Ευαγγελία Μήτρου, Γεώργιο Σαρειδάκη και Σωκράτη Τσιχλιά. Απόν το μέλος Γεώργιος Πλειός, ο οποίος είχε κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η ενδεχόμενη παραβίαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας από τον τηλεοπτικό σταθμό με τον διακριτικό τίτλο STAR CHANNEL, ιδιοκτησίας της εταιρείας με την επωνυμία ΝΕΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε., αναφορικά με διατάξεις περί α) απαγόρευσης δραματοποιημένης παρουσίασης γεγονότων και β) προστασίας ανηλίκων και σήμανσης εκπομπών, κατά την προβολή των κεντρικών δελτίων ειδήσεων την 29.5.2018 μεταξύ 19.53.44 και 19.58.16 και την 28.6.2018 μεταξύ 20.10.33 και 20.11.29. Η υπόθεση εξετάζεται ύστερα από τις με αριθμό πρωτοκόλλου ΕΣΡ 3075/30.5.2018, 3076/30.5.2018 καταγγελίες που αφορούσαν το δελτίο ειδήσεων της 29.5.2018 και την με αριθμό πρωτοκόλλου 3630/2.7.2018 καταγγελία που αφορούσε το δελτίο ειδήσεων της 28.6.2018.

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε φάκελος με αριθμό 234/5.7.2018, ο οποίος χρεώθηκε στη διοικητική υπάλληλο Ειρήνη Κεραμήτσου και στην ειδική επιστήμονα - νομικό Όλγα Γαρουφαλιά. Στη συνέχεια, η Διοικητική Υπάλληλος υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 757/ΕΣ/19.9.2018 έκθεση καταγραφής των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης και η Ειδική Επιστήμων την με αριθμό πρωτοκόλλου 625/ΕΣ/24.6.2019 νομική της εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, για λογαριασμό της λειτουργούσης τον σταθμό ως άνω εταιρείας παρέστησαν οι πληρεξούσιες δικηγόροι της Αικατερίνη Κοκοτσάκη και Μαρία Κατζουράκη. Ερωτηθείσες από τον Πρόεδρο, οι Δικηγόροι δήλωσαν ότι γνωρίζουν το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβαν δε τον λόγο και ανέπτυξαν τους ισχυρισμούς τους. Ζήτησαν στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να τους παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 18.10.2021 και ώρα 14.00 και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Ο σταθμός κατέθεσε στη Γραμματεία το με αριθμό πρωτοκόλλου 5629/26.10.2021 υπόμνημά του.

Την 22.11.2021 και ώρα 11.00 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου. Συγκροτήθηκε από τους: Αθανάσιο Κουτρομάνο, πρόεδρο, Ευτέρπη Κουτζαμάνη - Δρίλια, αντιπρόεδρο, και (με τηλεδιάσκεψη μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας «epresence.gov.gr») τα μέλη: Καλλιόπη Διαμαντάκου, Βασίλειο Καραποστόλη, Νικόλαο Κιάο, Ευαγγελία Μήτρου, Γεώργιο Πλειό, Γεώργιο Σαρειδάκη και Σωκράτη Τσιχλιά. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ. Ο Πρόεδρος ενημέρωσε αναλυτικά για την υπόθεση τον απόντα κατά την συζήτηση Γεώργιο Πλειό, αναγιγνώσκοντας την έγγραφη εισήγηση, το υπόμνημα της εγκαλουμένης και το σύνολο των λοιπών εγγράφων του φακέλου. Η Ολομέλεια, αφού παρακολούθησε την επίμαχη ροή προγράμματος και άκουσε την Εισηγήτρια:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Νομικό μέρος

1. Το ΕΣΡ είναι η αρμόδια κατά το Σύνταγμα Αρχή (άρθρο 15 παρ. 2) για την άσκηση του άμεσου ελέγχου του κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης και την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων σε περιπτώσεις παραβάσεων.
2. Τα άρθρα 15 παρ. 2 και 21 παρ. 1 του Συντάγματος θεσπίζουν υποχρέωση προστασίας της παιδικής ηλικίας και της νεότητας.

3. Περαιτέρω, θεσπίζεται υποχρέωση προστασίας των ανηλίκων υπό των ραδιοτηλεοπτικών σταθμών, κατά τη μετάδοση των εκπομπών τους στο άρθρο 26 παρ. 4 του Π.Δ. 109/2010, το οποίο ορίζει: «Οι τηλεοπτικοί οργανισμοί ελεύθερης λήψης οφείλουν να μη μεταδίδουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ιδίως προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές υπερβολικής βίας, καθώς και να μη μεταδίδουν σκηνές φυσικής ή λεκτικής βίας στα ειδησεογραφικά τους προγράμματα χωρίς αυτό να είναι αναγκαίο για την πληροφόρηση του κοινού για ορισμένο γεγονός».

4. Η υποχρέωση των τηλεοπτικών σταθμών για σήμανση των εκπομπών τους προκύπτει από τις διατάξεις των άρθρων: i) 26 παρ. 5 εδ. α του Π.Δ. 109/2010 το οποίο ορίζει: «Όλα τα τηλεοπτικά προγράμματα (εκτός των διαφημιστικών μηνυμάτων και των μηνυμάτων τηλεπώλησης) κατατάσσονται σε κατηγορίες ανάλογα με το βαθμό της δυσμενούς επίδρασης που μπορεί να έχει το περιεχόμενό τους στην προσωπικότητα και στην εν γένει ηθική και πνευματική ανάπτυξη των ανηλίκων». ii) 1 της ΥΑ 6138/2000 (η οποία εξακολουθεί να ισχύει και να εφαρμόζεται κατά τον χρόνο μετάδοσης του εξεταζόμενου προγράμματος, λόγω μη έκδοσης της προβλεπόμενης στο άρθρο 26 παρ. 7 του Π.Δ. 109/2010 νέας Υπουργικής Απόφασης, βλ. και ΣτΕ 904 και 905/2018, 4238/2015), το οποίο ορίζει: «Όλα τα τηλεοπτικά προγράμματα, εκτός των προγραμμάτων τηλεοπτικής διαφήμισης και τηλεπώλησης όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 1 του ΠΔ 100/2000, κατατάσσονται σε πέντε (5) κατηγορίες, ανάλογα με το βαθμό της δυσμενούς επίδρασης που μπορεί να έχει το περιεχόμενο τους στην προσωπικότητα και στην εν γένει σωματική, ηθική, πνευματική και διανοητική ανάπτυξη των ανηλίκων».

5. Ειδικά για τα δελτία ειδήσεων, το άρθρο 4 παρ. 1 της ΥΑ 6138/2000 ορίζει: «Ειδικά για τα δελτία ειδήσεων, τις ενημερωτικές εν γένει εκπομπές, καθώς και τις ψυχαγωγικές εκπομπές, η κατάταξη και η αντίστοιχη σήμανση μπορεί να είναι διαφορετική για ορισμένα τμήματα ή σκηνές των προγραμμάτων αυτών. Σε κάθε περίπτωση, εκτός από την εμφάνιση του συμβόλου ο παρουσιαστής των εκπομπών οφείλει να ενημερώνει το κοινό τρία τουλάχιστον λεπτά (3') πριν από τη μετάδοση τμημάτων ή σκηνών της εκπομπής που αντιστοιχούν στην 3η, 4η και 5η κατηγορία».

6. Η υποχρέωση των τηλεοπτικών σταθμών για επιλογή της προσήκουσας σήμανσης των μεταδιδόμενων από αυτούς εκπομπών προκύπτει και από το άρθρο 26 παρ. 7 εδ.

γ του Π.Δ. 109/2010, σύμφωνα με το οποίο «η σήμανση κάθε προγράμματος συναρτάται άμεσα με το περιεχόμενό του και την ώρα μετάδοσής του».

7. Το ΕΣΡ είναι αρμόδιο για τον έλεγχο της προσήκουσας σήμανσης των τηλεοπτικών εκπομπών, εν όψει του περιεχομένου τους, σε αρνητική δε περίπτωση επιβάλλει στους τηλεοπτικούς σταθμούς τις προβλεπόμενες από το νόμο διοικητικές κυρώσεις (πρβλ. ΣτΕ 4000/2013).

8. Η προστασία της παιδικής ηλικίας έχει αναχθεί σε αντικείμενο ιδιαίτερης μέριμνας του συντακτικού νομοθέτη, ο οποίος με το άρθρο 21 την έθεσε «υπό την προστασία του κράτους» (παρ. 1), το οποίο σύμφωνα με τις ίδιες διατάξεις υποχρεούται να λαμβάνει «ειδικά μέτρα για την προστασία της νεότητας (παρ. 4)». Οι διατάξεις που αφορούν την προστασία της παιδικής ηλικίας είναι αναγκαστικού δικαίου (δημόσιας τάξης) (ΣτΕ 2572/2015).

9. Η θέσπιση από τον Εθνικό νομοθέτη ειδικών ρυθμίσεων για τα ανήλικα πρόσωπα έχει ως προφανή βάση το δεδομένο της κοινής πείρας ότι αυτά αποτελούν μια ευάλωτη και ευαίσθητη κοινωνική ομάδα που λόγω της συναισθηματικής και ψυχικής ανωριμότητάς τους, της έλλειψης εμπειριών και της μη ανεπτυγμένης κρίσης, είναι περισσότερο επιρρεπή σε άκριτη υιοθέτηση και μίμηση αλλότριων συμπεριφορών, ιδίως συμπεριφορών που προβάλλονται από τηλεοράσεως και εκλαμβάνονται (από τους ανήλικους) ως κανονικές και συνήθειες (πρβλ. και ΣτΕ 3634/2015).

10. Η απαγόρευση δραματοποιημένης παρουσίασης γεγονότων θεσπίζεται στις διατάξεις των άρθρων: ι) 14 παρ. 2 του Π.Δ. 77/2003, το οποίο ορίζει: «Απαγορεύεται η δραματοποιημένη αναπαράσταση των γεγονότων κατά τη μετάδοση των δελτίων ειδήσεων ή άλλων ενημερωτικών εκπομπών» και ιι) 26 παρ. 1 του Π.Δ. 109/2010, το οποίο ορίζει: «Απαγορεύεται απολύτως η δραματοποίηση ή/και η δραματοποιημένη αναπαράσταση των γεγονότων, κατά τη μετάδοση των δελτίων ειδήσεων ή άλλων ενημερωτικών προγραμμάτων».

11. Η μετάδοση μίας είδησης στο πλαίσιο του δικαιώματος ενεργητικής και παθητικής πληροφόρησης πρέπει να γίνεται με «απλό τρόπο» και όχι μέσω δραματοποιημένης παρουσίασης (πρβλ. ΣτΕ 4391/2013, 1617/2012 Ολομ., 1205/2011, 1380/2005 επτ., 1386/2004 επτ.). Δραματοποιημένη παρουσίαση γεγονότων υπάρχει όταν χρησιμοποιούνται κατ' επανάληψη και σε μεγάλη έκταση οπτικοακουστικές τεχνικές, όπως προβολή οπτικοακουστικού υλικού, μελαγχολικής ή υποβλητικής μουσικής, τραγουδιών με συμβολικό στίχο (ΣτΕ 4391/2013),

αναπαράσταση σκηνών (ΣτΕ 4044/2008), προβολή κυλιόμενων εντυπωσιακών τίτλων (ΣτΕ 1173/2015).

12. Τέλος, κατά τα στοιχεία β και ε της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Ν. 2863/2000, το ΕΣΡ ελέγχει την τήρηση των όρων που προβλέπονται στην εκάστοτε ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία και επιβάλλει τις από το άρθρο 4 του Ν. 2328/1995 προβλεπόμενες κυρώσεις.

II. Πραγματικό μέρος

Από τα έγγραφα του φακέλου, την παρακολούθηση της επίμαχης ροής προγράμματος και τους ισχυρισμούς της εγκαλούμενης (προβληθέντες προφορικός και εγγράφως), προκύπτουν τα εξής (όπως διαλαμβάνονται στην ως άνω έκθεση):

ι) Κεντρικό Δελτίο ειδήσεων της 28.6.2018 μεταξύ 20.10.33 και 20.11.29

Μ. Ζαχαρέα: Η κοινωνία της Σκύδρας στην Πέλλα είναι συγκλονισμένη από μία καταγγελία για ασέλγεια σε βάρος ενός εξάχρονου κοριτσιού από έναν ηλικιωμένο. Πάμε στον Παναγιώτη Μπούσιο, ο οποίος θα μας δώσει το πλήρες ρεπορτάζ.

Π. Μπούσιος: Καλησπέρα Μάρα, κυρίες και κύριοι... Να πούμε ότι περίπου πριν από μία εβδομάδα το εξάχρονο κορίτσι εκμυστηρεύτηκε στη μητέρα της τι ακριβώς συνέβη από έναν 55χρονο, οποίος είναι μάλιστα και φίλος της οικογένειας. Σύμφωνα τώρα με πληροφορίες, ο 55χρονος κατάφερε εύκολα να δελεάσει το εξάχρονο κορίτσι, να το πάει στο σπίτι του και εκεί να ασελήσει. Το παιδί όπως ήταν φυσικό κατατρόμαξε και μίλησε στη μητέρα του. Στη συνέχεια έγινε καταγγελία, διατάχθηκε έρευνα από το τμήμα ασφαλείας Έδεσσας. Εδώ πρέπει να σου πω ότι το παιδί παρακολουθείται από παιδοψυχολόγο ενώ εξετάστηκε και από ιατροδικαστή. Πρέπει να σου πω Μάρα ότι ο 55χρονος νοσηλεύεται φρουρούμενος στο νοσοκομείο της πόλης και αυτό γιατί όταν κατάλαβε ότι το παιδί έχει μιλήσει στη μητέρα του θέλησε να δώσει τέλος στη ζωή του πίνοντας φυτοφάρμακο.

Κατά τη διάρκεια μετάδοσης του ρεπορτάζ, προβάλλονται σε μισό παράθυρο δραματοποιημένες σκηνές που παραπέμπουν σε κακοποίηση ανήλικου αγοριού. Ενδεικτικά αναφέρονται οι εξής σκηνές:

α) ενός μικρού αγοριού που έκλαιγε, ενώ βρισκόταν ξαπλωμένο μπρούμυτα σε ένα κρεβάτι και ένα χέρι ακουμπούσε το κεφάλι του και το πίεζε πάνω στο μαξιλάρι.

β) ενός αγοριού που κοιτούσε στα μάτια έναν ενήλικα που στεκόταν πίσω του.

γ) ενός μικρού αγοριού που ήταν ξαπλωμένο μπρούμυτα σε ένα κρεβάτι, ενώ στον ίδιο χώρο βρίσκονταν δύο άντρες που φαινότουσαν τα πόδια τους και τα παντελόνια που φορούσαν.

δ) ενός άνδρα γυμνού από τη μέση και πάνω, τμήμα του σώματος του οποίου φαινόταν (από τον αφαλό μέχρι τα γεννητικά του όργανα), ο οποίος με το αριστερό του χέρι έπιανε τη ζώνη του παντελονιού του.

Σε όλη τη διάρκεια της μετάδοσης του βίντεο αυτού εμφανίστηκαν στην οθόνη οι εξής λεζάντες: «ΣΟΚ ΣΤΗΝ ΕΔΕΣΣΑ – 60ΧΡΟΝΟΣ ΑΣΕΛΓΗΣΕ ΣΕ 6ΧΡΟΝΟ ΚΟΡΙΤΣΑΚΙ», «Ο 60ΧΡΟΝΟΣ ΠΑΙΔΕΡΑΣΤΗΣ ΠΡΟΣΠΑΘΗΣΕ ΝΑ ΑΥΤΟΚΤΟΝΗΣΕΙ ΟΤΑΝ ΚΑΤΑΛΑΒΕ ΟΤΙ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΤΟΝ ΚΑΤΗΓΓΕΙΛΕ».

υ) Δελτίο ειδήσεων της 29.5.2018 μεταξύ 19.53.44 και 19.58.16

Μάρα Ζαχαρέα: Καλησπέρα σας. Η αποκάλυψη της κτηνωδίας στη Λέρο δείχνει την αναλγησία όλων: συγγενών, κατοίκων, φορέων. Πριν ένα χρόνο το κοριτσάκι είχε ζητήσει απεγνωσμένα βοήθεια συνάντησε όμως την αδιαφορία. Οι γονείς-τέρατα συγκλονίζουν.

Προβάλλεται ρεπορτάζ.

Σκηνές από τη μεταφορά των κατηγορουμένων στα δικαστήρια. Πίσω τους η δημοσιογράφος του τ/σ τους κάνει ερωτήσεις. («Γιατί κακοποιήσατε τα παιδιά σας; Ξέρετε τι κάνατε; Γιατί το κάνατε;»)

Σπηκάζ: Αυτοί είναι οι γονείς της κόλασης. Προσπαθούν να καλύψουν όπως-όπως τα πρόσωπά τους και αρνούνται να μιλήσουν στη Ρούλα Κουσκουρή και την κάμερα του STAR. Τι να πουν άλλωστε; Για τουλάχιστον τρία χρόνια κατηγορούνται ότι κακοποιούσαν σεξουαλικά το ανήλικο κοριτσάκι τους. Ίσα που πλησίαζε τα δέκα τότε. Το αγοράκι τους, οκτώ ετών τότε και τον 24χρονο γιο τους που πάσχει από νοητική υστέρηση. Ο μεγαλύτερος γιος, 27 ετών, έφυγε από το σπίτι για να γλιτώσει από τον εφιάλτη που ζούσε. (πλάνα από τη μεταγωγή των κατηγορουμένων στα δικαστήρια με καλυμμένα τα πρόσωπά τους)

Σπηκάς: Ούτε μια συγγνώμη για τα σπλάχνα τους που κακοποιούσαν συστηματικά μάνα και πατέρα μαζί σε ένα ρεσιτάλ κτηνωδίας σύμφωνα με την αστυνομία, που δύσκολα μπορεί να περιγραφεί με λόγια. (πομπώδης μουσική καθ' όλη τη διάρκεια του ρεπορτάζ). Οι αστυνομικοί λύγισαν στις φρικαλέες περιγραφές. Πίστεψαν ότι έστω για λίγο η μάνα θα αντιδρούσε θα ψέλλιζε κάτι.

Προβάλλεται σε καρτέλα ερώτηση προς τη μητέρα και η απάντησή της.

Ερώτηση:

Εσείς μπροστά σε αυτές τις κτηνωδίες... δεν πονούσατε...δεν αντιδρούσατε... μιλάμε για τα παιδιά σας... τα σπλάχνα σας.

Απάντηση:

Βιάζαμε τον 24χρονο γιο μας που έχει νοητική στέρση, την κόρη μας συστηματικά... χρησιμοποιούσαμε ακόμη και ξένα αντικείμενα... ο ένας από εμάς αυνανιζόταν...σταματούσαμε μονάχα όταν άρχιζε τα κλάματα.

Ερώτηση:

Μιλάμε για τα παιδιά σας... καταλαβαίνετε τι μας λέτε;

Απάντηση:

Το απολαμβάνουμε...

Σπηκάς: Με ανατριχιαστική ψυχραιμία και νηφαλιότητα φέρονται να ομολόγησαν.

Προβάλλεται σε καρτέλα δήλωση των γονιών.

Τι λένε οι γονείς:

Σκοτώστε μας. Θέλουμε απόσπασμα. Εμείς τελειώσαμε.

Μεταδίδεται ηχητικό απόσπασμα από την εκπομπή TATIANA LIVE. Ένδειξη στο πάνω μέρος της οθόνης: συγγενής της μητέρας

Αλλοιωμένη φωνή: Ο μπαμπάς με παρενοχλεί, μου κάνει αυτές τις χειρονομίες. (τα λεγόμενα προβάλλονται και με υπότιτλους με φόντο πλάνο από τη μεταγωγή των κατηγορουμένων στο δικαστήριο).

Σπηκάς: Όλοι χρόνια τώρα γνώριζαν, υποψιάζονταν το ένοχο μυστικό της οικογένειας. Όλοι έβλεπαν το μικρό κοριτσάκι να σέρνει τα πόδια του με δυσκολία. Όλοι άκουγαν τις φωνές πίσω από τα κλειστά παράθυρα και έκλειναν χρόνια τώρα τα αυτιά τους.

Προβάλλονται δραματοποιημένες σκηνές με ανήλικο κορίτσι που κλαίει, με άντρα που παρενοχλεί ανήλικο κορίτσι.

Μεταδίδεται ηχητικό απόσπασμα με δηλώσεις κατοίκου Λέρου:

Αλλοιωμένη φωνή: Χτυπούσε τα παιδιά του αυτός. Ήταν σκληρός. Και τη γυναίκα του χτυπούσε, ήταν νευρικός, ήταν απότομος. (τα λεγόμενα προβάλλονται και με υπότιτλους με φόντο πλάνο από τη μεταγωγή των κατηγορουμένων στο δικαστήριο).

Σπηκάς: Και όσο οι άλλοι άκουγαν και δε μιλούσαν, τόσο ο εφιάλτης μεγάλωνε. Ένα χρόνο πριν το κοριτσάκι για πρώτη φορά θα σπάσει τη σιωπή του σε μια απεγνωσμένη προσπάθεια να ζητήσει βοήθεια, να γλιτώσει. Πιο κοντινό της πρόσωπο μία καθηγήτρια.

Προβάλλονται δραματοποιημένες σκηνές με άντρα που με τη βία ρίχνει ανήλικο κορίτσι στο κρεβάτι και πέφτει επάνω του, σκηνές ενήλικων ανδρών να πλησιάζουν ανήλικα κορίτσια, σκηνή ενήλικου άντρα να πηγαίνει πίσω από κορίτσι και να της κλείνει το στόμα με το χέρι του.

Προβάλλεται απόσπασμα της εκπομπής «Αλήθειες με τη Ζήνα».

Δήμαρχος Λέρου: Είχε καταγγείλει ότι το έκλειναν, το κλείδωναν οι γονείς στο δωμάτιο για να τους βλέπει που έκαναν σεξ.

Σε τετραπλό παράθυρο, το ένα προβάλλει δραματοποιημένες σκηνές με ανήλικο κορίτσι που κλαίει.

Κώστας Γιαννόπουλος – Πρόεδρος Συλλόγου «Το χαμόγελο του παιδιού»: Το Μάιο του 2017 λοιπόν λάβαμε σε αυτό το κέντρο εδώ μια καταγγελία για σωματική κακοποίηση, παραμέληση και υπόνοιες σεξουαλικής κακοποίησης. Και τον Ιούλιο του 2017 ενημερωθήκαμε ότι ο αδερφός και η μικρή πήγαν σε νοσοκομείο...

Δημοσιογράφος: Σημειώστε τις ημερομηνίες. Έναν ολόκληρο χρόνο η Πολιτεία γνώριζε, οι Αρχές γνώριζαν από τον Μάιο του 2017. Τι έκαναν; Ακολούθησαν το στυγνό γράμμα του νόμου. Μετά την καταγγελία στο «Χαμόγελο του παιδιού» ενημερώθηκε η Εισαγγελία, η οποία με τη σειρά της διέταξε τη μεταφορά του κοριτσιού και του αδερφού με τη μητέρα τους σε παιδιατρικό νοσοκομείο της Αθήνας.

Σπηκάς: Το 13χρονο κοριτσάκι μέσα στο νοσοκομείο έκλαιγε. Οι μητέρες στους διπλανούς θαλάμους άκουγαν τα κλάματα της. Άκουγαν ότι δε θέλει να επιστρέψει σπίτι. Μία από αυτές μίλησε στην εκπομπή «Αλήθειες με τη Ζήνα».

Προβάλλονται δραματοποιημένες σκηνές με αρπαγή ανήλικου κοριτσιού από ενήλικο άντρα, από κορίτσι που κλαίει και ουρλιάζει με απελπισία και άντρα που κρατάει στο κρεβάτι με τα χέρια δεμένα επάνω από το κεφάλι του ανήλικου κορίτσι.

Προβάλλεται απόσπασμα της εκπομπής «Αλήθειες με τη Ζήνα».

Μητέρα: Και γυρίζει και μου λέει, ότι θέλω να φύγω, δε θέλω να μείνω στο σπίτι με τους γονείς μου. Θέλω να πάω σε ίδρυμα. Θέλω να σωθώ. Θέλω να φύγω. (τα λεγόμενα προβάλλονται και με υπότιτλους με φόντο πλάνο από τη μεταγωγή των κατηγορουμένων στο δικαστήριο).

Δημοσιογράφος: Τα ερωτήματα που προκύπτουν πολλά. Ποια ήταν η ιατρική γνωμάτευση για τα δύο παιδιά; Γιατί δόθηκε η άδεια να επιστρέψουν στο σπίτι τους; Είχε η μητέρα ενδείξεις νοητικής υστέρησης; Και αν ναι, γιατί δεν κρίθηκε σκόπιμο να μεταφερθούν τα παιδιά σε προνοιακό ίδρυμα μέχρι να διαλευκανθεί πλήρως η υπόθεση;

Προβάλλεται απόσπασμα της εκπομπής «Αλήθειες με τη Ζήνα».

Σε τετραπλό παράθυρο, το ένα προβάλλει δραματοποιημένες σκηνές με ανήλικο κορίτσι που κλαίει.

Δήμαρχος Λέρου: Όμως δεν είναι δυνατό να μάθεις τα πάντα. Δεν είναι εύκολο να μάθεις τι συμβαίνει μέσα στο κάθε σπίτι.

Σπηκάς: Όπως φαίνεται μέσα από το ρεπορτάζ, πολλοί γνώριζαν και μάλιστα συγγενείς. (μεταδίδονται πλάνα από τη μεταγωγή των κατηγορουμένων στο δικαστήριο).

Μεταδίδεται ηχητικό απόσπασμα με δηλώσεις κατοίκου Λέρου:

Αλλοιωμένη φωνή: Εγώ πιστεύω ότι γνώριζαν περισσότερα πράγματα οι συγγενείς και δεν άνοιγαν το στόμα. (τα λεγόμενα προβάλλονται και με υπότιτλους με φόντο πλάνο από τη μεταγωγή των κατηγορουμένων στο δικαστήριο).

Σπηκάς: Οι συγγενείς γνώριζαν λένε τώρα κάποιοι. Οι Αρχές γνώριζαν εδώ και ένα χρόνο και έπρεπε ένα παιδί 14 χρονών να μην μπορεί να σταθεί στα πόδια του από

την αιμορραγία για να ακουστεί η φωνή του, πάνω από την υποκρισία μιας κοινωνίας που καταρρέει. Πάνω από το στυγνό γράμμα του νόμου που δεν βλέπει ποτέ πίσω από τα κλειστά παράθυρα.

Κατά τη μετάδοση του εν λόγω θέματος προβάλλονται στο κάτω μέρος της οθόνης οι εξής λεζάντες - τίτλοι: ΓΟΝΕΙΣ – «ΤΕΡΑΤΑ», «ΟΜΟΛΟΓΗΣΑΝ ΜΕ ΑΠΑΘΕΙΑ ΤΗ ΦΡΙΚΗ». «ΟΛΟΙ ΗΞΕΡΑΝ ΚΑΙ ΚΑΝΕΝΑΣ ΔΕ ΜΙΛΟΥΣΕ», «ΟΙ ΤΡΑΓΙΚΕΣ ΕΥΘΥΝΕΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ».

Προβάλλονται δραματοποιημένες σκηνές που παραπέμπουν σε κακοποίηση ανήλικου αγοριού. Ενδεικτικά αναφέρουμε σκηνή κατά την οποία φαίνεται ανήλικο αγόρι πεσμένο μπρούμυτα σε κρεβάτι ενώ το χέρι κάποιου το πιέζει να παραμείνει σε αυτή τη θέση. Το παιδί κλαίει.

Σημειώνεται ότι δεν υπήρξε σήμανση των δύο δελτίων ειδήσεων κατά την παρουσίαση των δύο ανωτέρω γεγονότων, ούτε προφορική ειδοποίηση των τηλεθεατών από τους παρουσιαστές για την ακαταλληλότητα των σκηνών για τους ανηλίκους.

III. Υπαγωγή

Ενόψει των ανωτέρω, η προβολή εικόνων που δεν συνδέονταν με τα επίμαχα γεγονότα και δεν απεικόνιζαν τα εμπλεκόμενα πρόσωπα και τα ανήλικα θύματα κακοποίησης, αλλά είχαν αντληθεί από κινηματογραφικές ταινίες όπως ανέφερε κατά την ακρόαση, αλλά και στο υπόμνημά της η εγκαλουμένη, καθώς και η συνοδεία μίας εκ των δύο ειδήσεων (της 29.5.2018) από υποβλητική μουσική προσέδωσαν στον τρόπο παρουσίασης των γεγονότων υπερβολή και δραματοποίηση, η οποία δεν ήταν αναγκαία για την ενημέρωση του κοινού για τα συγκεκριμένα γεγονότα. Οι οπτικοακουστικές τεχνικές που χρησιμοποιήθηκαν (εικόνες, μουσική, λεζάντες) συνέβαλαν στην παρουσίαση των ειδήσεων όχι με απλό, αλλά με εμφανώς θεαματικό και δραματοποιημένο τρόπο που είχε ως στόχο την έξαψη του τηλεθεατή, τη συγκινησιακή του διέγερση και την αύξηση της τηλεθέασης.

Η απουσία σήμανσης καταλληλότητας των εν λόγω δελτίων ειδήσεων ή έστω προφορικής ειδοποίησης των τηλεθεατών από τους παρουσιαστές πριν τη μετάδοση των συγκεκριμένων ειδήσεων και των σκηνών που τα συνόδευαν που αντιστοιχούσαν τουλάχιστον στην 3^η κατηγορία σήμανσης, στέρησε από τους γονείς τη δυνατότητα έγκαιρης και άμεσης αντίδρασης, ώστε να απομακρύνουν τα ανήλικα τέκνα τους από την τηλεόραση και να αποφύγουν την παρακολούθηση περιεχομένου (που μεταδόθηκε ώρες που ήταν πιθανή η παρακολούθηση τηλεόρασης από ανηλίκους), το οποίο μπορούσε να προκαλέσει άγχος, φόβο ή πανικό σε ανήλικα παιδιά, ειδικά μικρής ηλικίας και να επιδράσει αρνητικά στην ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους.

Η Ολομέλεια, ομόφωνα κρίνει κατά τα προεκτεθέντα πραγματικά περιστατικά ότι ετελέσθησαν (εκ προθέσεως) από την εγκαλούμενη εταιρεία οι διοικητικές παραβάσεις των διατάξεων περί απαγόρευσης δραματοποιημένης παρουσίασης γεγονότων και περί υποχρέωσης για προστασία των ανηλίκων και αντίστοιχης σήμανσης εκπομπών και πρέπει να επιβληθεί σ' αυτήν διοικητική κύρωση και δη εκείνη του προστίμου.

Με βάση δε τη βαρύτητα της παραβάσεως, το κοινώς γνωστό μερίδιο τηλεθέσεως του συγκεκριμένου τηλεοπτικού σταθμού (όπως προκύπτει από τα τηρούμενα στο ΕΣΡ στοιχεία) και την εθνική εμβέλεια του εν λόγω σταθμού, κρίνεται: α) ότι το επιβλητέο πρόστιμο είναι εκείνο των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ για την παράβαση διατάξεων περί απαγόρευσης δραματοποιημένης παρουσίασης γεγονότων και β) ότι το επιβλητέο πρόστιμο είναι εκείνο των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ για την παράβαση διατάξεων περί προστασίας ανηλίκων και σήμανσης εκπομπών.

**ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ Η ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ**

Δέχεται ομόφωνα ότι η εγκαλούμενη παραβίασε - εκ προθέσεως - τη ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία ως προς την απαγόρευση δραματοποιημένης παρουσίασης γεγονότων και ως προς την υποχρέωση προστασίας των ανηλίκων και της σήμανσης εκπομπών, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Επιβάλλει στην εταιρεία με την επωνυμία ΝΕΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε., ιδιοκτήτρια του τηλεοπτικού σταθμού STAR CHANNEL τη διοικητική κύρωση του προστίμου των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ για καθένα από τα ανωτέρω αδικήματα.

Κατά το άρθρο 4 παρ. 3 του Ν. 2328/1995, όπως έχει μετά την δια του άρθρου 23 παρ. 5 εδ. β' του Ν. 3166/2003 αντικατάστασή του, η παρούσα απόφαση κατά την προαναφερόμενη κύρωση, είναι εκτελεστή κατά:

1. Της εταιρείας «ΝΕΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΑΕ», που εδρεύει στην Κηφισιά Αττικής, στην οδό Βιλτανιώτη 36, με ΑΦΜ 094281721, Δ.Ο.Υ. ΦΑΕ Αθηνών.
2. Του Καρόλου Αλκαλάι του Νισήμ, με ΑΦΜ 015603551, Δ.Ο.Υ. Χαλανδρίου, ως Προέδρου Δ.Σ. και νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 22^α Νοεμβρίου 2021 και δημοσιεύτηκε την 21^η Μαρτίου 2022.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΜΑΝΟΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΡΑΖΙΔΟΥ